

Конгрес **У**країнських **Н**аціоналістів

Змагатимеш до поширення сили, слави, багатства і величі Української Держави

НАЦІЯ І ДЕРЖАВА

e-mail: nacija@ukr.net www.cun.org.ua 13 грудня 2012 року № 50 (473)

У КАУНАСІ ВІДКРИТО ПАМ'ЯТНУ ДОШКУ ЄВГЕНОВІ КОНОВАЛЬЦЮ

П'ятого грудня в литовському місті Каунасі відбулося відкриття пам'ятної дошки на честь полковника Армії УНР, команданта УВО, голови Проводу ОУН Євгена Коновальця. Таблицю встановили на будинку на алеї Свободи, в якому часто бував полковник, що мав литовське громадянство. У заходах взяла участь делегація із Львівщини, яку очолив секретар комісії з питань євроінтеграції, транскордонного співробітництва та зв'язків з українцями за кордоном Львівської обласної ради депутат Ярослав Кравченко.

Виступаючи перед учасниками урочистостей із вшанування пам'яті Євгена Коновальця, віце-мер Каунаса Станісловас Бушкевічіус сказав: "Український народ, як і литовський, тривалий час було поневоленим народом, тому Коновалець завжди розумів бажання Литви, як і України, вирватися і стати незалежною державою. Він допоміг Литві, і Литва допомогла йому мобілізувати сили, щоб домагатися незалежності своєї країни. Я радий, що литовці не забувають Євгена Коновальця, і сьогодні ми говоримо про нього як про лідера боротьби за свободу. Свого часу Коновалець сказав, що тільки ті народи, які знають свою історію, гідні поваги інших".

Колишній голова Львівської обласної ради Олег Панькевич, який у складі делегації Львівщини прибув до Каунаса, наголосив, що Литва і Україна розпочали нову сторінку співпраці у царині збереження історичної пам'яті. "Історична пам'ять є основою для майбутніх відносин між Україною та Литвою, і ми раді, що в Каунасі увічнено пам'ять українського провідника Євгена Коновальця", – сказав Олег Панькевич.

Меморіальну таблицю виготовлено коштом обласного бюджету на прохання української громади Литви.

 ІНІЦІАТИВНА ГРУПА "ПЕРШОГО ГРУДНЯ"

ДЕСЯТЬ ЗАСАД СВОБОДИ ТА УСПІХУ

Восьмого грудня в Українському домі на Національному круглому столі, присвяченому 21-й річниці референдуму за незалежність, Ініціативна група "Першого грудня" оприлюднила "Українську хартію вільної людини". Хартію підписали В'ячеслав Брюховецький, Богдан Гаврилишин, Семен Глузман, Володимир Горбулін, кардинал Любомир Гузар, Іван Дзюба, Мирослав Маринович, Мирослав Попович, Євген Сверстюк, Вадим Скуратівський та Ігор Юхновський.

"Наріжними каменями нашої Хартії є три прості думки:

Перше. Відповідальність за своє життя, а отже, його успіх, добробут і щастя, нікому не може бути передано. Ми самі несемо відповідальність за себе.

Друге. Мораль і духовні цінності не можуть бути відкладеними на завтра. Вони завжди потрібні сьогодні.

Трете. Ми будуємо те, що уявляємо, а отже, від глибини, масштабу і творчого хисту нашої уяви залежить наше майбутнє", – пишуть учасники Ініціативної групи "Першого грудня".

І роблять висновок, що "ми здатні перемогти нинішні загрози і небезпеки".

Тому відомі інтелектуали пропонують 10 орієнтирів – напрямів, у яких треба працювати кожному українцеві, аби жити як "вільна людина у вільній країні".

Подаємо основні тези "Української хартії вільної людини".

1. Бути вільною людиною

Насамперед це означає брати на себе відповідальність. Не можна вимагати від когось виконання його обов'язків, не виконуючи власних.

Закінчення на 3-й стор.

 ПОЗИЦІЯ

УКРАЇНА – ПРОТИ ПОЛІТИЗАЦІЇ ПОДІЙ ДРУГОЇ СВІТОВОЇ

Українська сторона виступає проти політизації питань, пов'язаних з історичними подіями Другої світової війни. Про це заявив директор Департаменту інформаційної політики МЗС України Олег Волошин у ході відеомосту Київ–Москва "Героїзація нацизму. Чи можна залишитися осторонь?".

"Ми категорично проти спроб політизувати історичні події", – сказав Волошин.

За його словами, Україна однозначно засуджує нацизм, спроби реабілітації фашизму, однак не підтримує ситуацію, коли "під одну гребінку хочуть підвести всіх, хто зі зброєю в руках брав участь у бойових діях у рамках Другої світової війни і не завжди на боці гітлерівської коаліції".

Що стосується резолюції проти героїзації нацизму, яка була ухвалена на сесії Генеральної асамблеї ООН, то, за словами Волошина, Україна не була осторонь цього процесу і протягом тривалого періоду працювала над текстом цієї резолюції.

Він також назвав дивним, що в підсумку за цю резолюцію проголосував лише один з чотирьох основних учасників антигітлерівської коаліції. "Це змушує замислитися над тим, наскільки ця резолюція є збалансованою", – підкреслив Волошин.

Він також додав, що проблема расизму та антисемітизму актуальна і для України, і для РФ.

"Але, напевно, не через боротьбу з трактуванням історичних подій потрібно боротися з ксенофобією. Мабуть, для цього існують інші механізми. Ми насамперед виходили з того, що в рамках ООН та інших міжнародних організацій існує достатня нормативно-правова база для протидії ксенофобським, расистським проявам", – сказав він.

Волошин також заявив, що в МЗС України засуджують спроби в Росії показати сталінський режим у позитивному світлі.

"Сталінський режим знищив свій народ більш значною мірою, ніж це зробили німці за чотири роки. Тож будьмо чесними, адже коли в Росії сьогодні називають Сталіна ефективним менеджером, для нас це так само неприйнятно, як і ті висловлювання, згідно з якими Гітлер – визволитель", – заявив він.

Дипломат відзначив важливість того, щоб російське суспільство чуло правду про те, що і в 1917-му році прийшла до влади "така ж банда, по суті, яка різала і вбивала своїх".

"Ось коли ми дочекаємося від російської влади не розмов про те, що Росія і без України цю війну виграла б... Ми знаємо, що це наша спільна перемога і без нас ви б не виграли", – підкреслив Волошин, звертаючись до російської сторони.

Як відомо, 26 листопада у Нью-Йорку на засіданні третього комітету Генасамблеї ООН з ініціативи РФ була ухвалена резолюція "Героїзація нацизму: неприпустимість певних видів практики, які сприяють ескалації сучасних форм расизму, расової дискримінації, ксенофобії і пов'язаної з ними нетерпимості".

За резолюцію проголосувало 120 держав, проти – 3 (США, Канада і Маршаллові острови), 57 країн, у тому числі Україна, при голосуванні утрималися.

У МЗС України пізніше заявили, що Київ виступає проти спроб героїзації нацизму, але підтримує більш зважений підхід до розгляду таких делікатних питань в ООН.

За повідомленнями ЗМІ

ВАКХАНАЛІЯ

ВЕРХОВНУ РАДУ ПОПОВНИЛИ КСЕНОФОБИ?

Новоспечений нардеп Федір Негой розпочав депутатську кар'єру зі скандалу на національному ґрунті. Шостого грудня на прес-конференції в Херсоні він заявив: "У нас на ринках торгують азербайджанці, грузини – це ракова пухлина нашої держави. Росія їх прогнала, вони пригрілися у нас в Україні". Як повідомляли ЗМІ, Ф.Негой написав заяву про вступ до фракції Партії регіонів.

Реакція азербайджанської сторони була цілком логічною. За повідомленнями ЗМІ, Посольство Азербайджану готує з цього приводу "звернення в різні інстанції країни". У Конгресі азербайджанців України (КАУ) пообіцяли "жорстко зреагувати" на образу. Голова КАУ Ровшан Тагієв наголосив, що такі висловлювання з боку народного депутата недопустимі.

Розпалювання міжнаціональної ворожнечі притаманне багатьом "регіоналам", проте вони здебільшого "спеціалізуються" на українофобії, не гребуючи найогиднішими методами.

Чого лише варті рефлексії дивовижних істот, належних до ПР, які, публічно вправляючись у найгірших традиціях російського нацизму, паплюжать українську націю – її мову, як "нікому не нужний язик", її національно-визвольну боротьбу, героїв, культуру, історію. Здавалося б, правляча партія має зреагувати на неадекватну поведінку своїх членів. Проте їхні звироднілі заяви лунають за мовчазної згоди ПР, керівництво якої жодного разу належним чином не відреагувало на українoненависництво, яке, схоже, "московська квота" у правлячій верхівці офіційного Києва прагне перетворити на державну політику Банкової. Очевидно, саме тому і потягнуся до "регіоналів" новоявлений нардеп-самовисуванець, який, перемігши у 186-му виборчому окрузі на Херсонщині, так би мовити, відчув духовну спорідненість із ксенофобами, котрі до того ж сприймають Українську державу лише як територію для грабунку.

Федір Негой, генеральний директор сільськогосподарського оптового ринку "Нежданий", що за тридцять кілометрів від обласного центру, начебто конкурує з центральним ринком Херсона, який очолює азербайджанець. За ущербною логікою Ф.Негоя, чому б не перенести особисту ворожнечу з конкурентом на всіх представників його нації, тим паче, що "Росія їх прогнала", а це для її адептів в Україні однозначно звучить як "фас"?

Утім, з'ясувалося, що "регіональні" притаманності близькі не лише херсонському новобранцеві… Напередодні відкриття першої сесії новообраного парламенту Негой різко змінив орієнтацію (чи то вже й "регіони", одержавши "тушок" – Табалових від "Батьківщини", ним погребували?) і подався у фракцію "Удар", де його, виставивши себе на посміховище, із ентузіазмом прийняли...

Україна завжди мала дружні відносини з Грузією та Азербайджаном. Щирі, приязні стосунки між нашими народами, взаємоповагу і пошану одне до одного не вдалося зруйнувати навіть російській імперії, і нікому не вдасться.

Дуже прикро, що в Україні трапляються люди, у душах яких – порожнеча, а замість шляхетності – нікчемність. Маємо за них вибачитися – перед азербайджанцями, перед грузинами, перед світом.

Ольга ДМИТРЕНКО

КОМЕНТАР

БЮДЖЕТ 2013:

ОДНИМ ПРОЦВІТАТИ, ІНШИМ... УМИРАТИ

Людмила КОХАНЕЦЬ

Останній дарунок країні від "кнопкодавів" минулого скликання – ухвалений нашвидкуруч держбюджет на 2013 рік – можна охарактеризувати сумновідомим радянським принципом: "Не читав, але… схвалюю". Ті, хто все-таки заглибився у статті надходжень і видатків, навпаки, ще досі не відійшли від шоку. Таке враження, що замість обіцяного прагматизму, влада тримає наполегливий курс на розкіш для себе і на створення поліцейської держави для народу.

Перше доводиться дуже просто. Утримання Президента Януковича, так званого нашого гаранта, обійдеться зубожілій внаслідок "покращення" нації два мільйони гривень на день. Звісно, це лише офіційно, насправді він нам багато "дорожчий" у грошовому еквіваленті. На утримання резиденції піде 45 мільйонів: кенгуру і земляні зайці опинилися у комфортніших умовах, ніж позбавлені межигірського "раю" українці. На забезпечення перевезень "елітних державних пасажирів" авіація скерувала аж 187 мільйонів гривень, хоча куди вони літатимуть в умовах "нельотної" для них політичної погоди, знає лише Московський патріархат, призначений "парафіянином №1" на місце Всевишнього. Самого гаранта ніхто не чекає в Європі навіть для простого процесу – позування перед фотокамерою (до речі, перельоти міжнародно неізольованого Президента Ющенка, цілком реальні і важливі для держави, коштували бюджету вдвічі менше. Невже за кілька років так подорожчало авіаційне пальне?). Ще для одного діяча – заступника Генпрокурора, донецького повпреда партії влади Кузьміна віднедавна Сполучені Штати стали такою самою закритою зоною, як у доколумбівські часи. Це лише кілька прикладів. Перелік потенційно небажаних на Заході осіб значно ширший, тим паче російський приклад зі "списком Магнітського" – виразний сигнал і для наших "бонз"…

Другий авторський висновок про курс на поліцейську державу також підтверджують цифри. В основному фінансовому документі на наступний рік МВС виділено 15,06 мільярда гривень. Це майже на півмільярда більше, ніж у 2012-му. Міліція, котра "нині не з народом", одержала чіткий матеріальний сигнал, з ким їй бути надалі.

3,41 мільярда підтримають боєздатність у справі безпеки України бойового підрозділу ФСБ на наших теренах. Партнерська співпраця з агентами імперського впливу забезпечена з усіх можливих сторін. І з моральної, і, як бачимо, матеріальної. Фінансовий стимул для "незалежної, всебічної, і компетентної" діяльності також одержали органи прокуратури та засліпленої від "наколядованого" під вікнами влади української Феміди. Бюджет ГПУ "покращиться" на 20,7 відсотка: з 2,65 мільярда у 2012-му до 3,2 мільярда в 2013-му. Це, між іншим, на 230 відсотків більше, ніж за "папєрєдніка": в 2009 році було всього 0,967 мільярда. "Непідкупній" суддівській братії виділено 4,4 мільярда, а податковій – 4 мільярди гривень. Відтепер відомо, кому "буде щастя": з додатковими доходами – популярними в переліченому товаристві "гонорарами" – працювати "на благо Вітчизни", як чарку "Хенессі" перекинути…

Зате у бюджеті змінено акценти у справі оборони. На потреби профільного міністерства виділено менше, ніж нинішнього року. Українська армія фінансуватиметься, наприклад, у 40 разів менше за Збройні сили Росії – нашого "заклятого" стратегічного партнера. У цій ситуації як не згадати відомий афоризм: "Хто не витрачає грошей на свою армію, годує чужу"? Натомість "священні" рубежі нинішньої політичної "еліти" охоронятимуть… мисливські рушниці. Фінансування Державного управління справами, більше знаного у народі як "ДУСя", з його мисливськими угіддями, резиденціями і "окремою медициною" порівняно з часами Віктора Ющенка зросло майже вдвічі – 1,286 мільярда.

А що дісталося українцям, можна проілюструвати на одному прикладі. Він такий показовий, що вимальовує масштабну картину, як влада "переймається" проблемами нації.

Минулого тижня, якраз того дня, коли "регіонали", проголосувавши за "бюджетну" руку Чечетова, вдоволено потирали власні, у стінах парламенту відбувся брифінг, присвячений сумній темі охорони здоров'я: у бюджеті на наступний рік закладено лише 40 відсотків від потреби на лікування СНІДу та туберкульозу і вкотре, попри обіцянки Кабінету Міністрів ухвалити спеціальну державну програму, обійдено хворих на вірусні гепатити. Їм передбачено нуль! Таким чином уряд знехтував президентське доручення (воно розміщено на офіційному сайті глави держави) про стовідсоткове виділення коштів на лікування цих категорій людей (наскільки пан Янукович був щирий у своєму бажанні допомогти хворим, засвідчить його підпис/чи непідпис фінансового документа. Якщо віза з'явиться, то гріш ціна такому дорученню). Як заявила народний депутат Леся Оробець, "для когось держбюджет на 2013 рік – це просто сухі колонки цифр, але для когось – це питання життя і смерті. А ухвалений кошторис якраз і може стати смертельним вироком для великої частини співвітчизників".

Ще на початку листопада хворі на туберкульоз, СНІД та вірусні гепатити звернулися до Президента Віктора Януковича з проханням врятувати їм життя, видавши спеціальне доручення виділити мільярд гривень в бюджеті 2013 року на їхнє лікування. Під цим зверненням поставили підписи 117 громадських організацій. Активісти також зібрали понад 6 тисяч підписів хворих на гепатит С і передали їх Віктору Федоровичу разом з листом. За всі роки незалежності держава не виділяла гепатитникам жодної копійки, прирікаючи їх, по суті, на прискорене "поселення" в цвинтарній землі.

"Ми сподівалися, що принаймні перед виборами прислухаються до голосу десятої частини свого електорату, які сьогодні інфіковані смертельними вірусами", – каже голова Дорадчої ради спільнот з питань доступу до лікування в Україні Дмитро Шерембей. І влада тоді начебто відгукнулася. Принаймні у людних місцях, зокрема в метрополітені, з'явилася обнадійлива реклама: "Кабінет Міністрів виділить у держбюджеті на наступний рік мільярд гривень на лікування хворих на ВІЛ/СНІД, туберкульоз та вірусні гепатити. Це дасть змогу врятувати життя ста тисячам людей". Для обіцяних щедрість цих обіцянок не була надмірною, адже кількість уражених саме такими тяжкими хворобами, на жаль, вимірюється не тисячами, і навіть не сотнями тисяч, а мільйонами. Для абсолютної більшості з них лікування власним коштом – неприступна розкіш: спеціальні медпрепарати коштують дуже дорого і без допомоги держави просто не обійтися. Тому бодай недостатня сума сприймалася як протягнута з її боку рука. Можливо, з часом підтримка буде відчутнішою…

Довідково: за міжнародними дослідженнями та даними вітчизняних інфекціоністів, в Україні швидко розвиваються три епідемії, що є однією з головних причин вимирання нації. Щодня гепатити, туберкульоз та СНІД забирають життя 209 українців, і ця тривожна тенденція лише зростає. Понад десять років майже двісті громадських організацій прагнуть привернути увагу влади до цієї проблеми, аби зупинення трьох епідемій з мертвої – у переносному і буквальному значенні – точки.

Однак вибори закінчилися, рекламу зняли. Бюджет ухвалили. "Покращення" життя триватиме далі. Втім, триватиме не для всіх. Майже кожний десятий українець мріє просто жити. А з такими темпами вимирання, хто голосуватиме на черговому волевиявленні? Електорат зникає. Хоча, можливо, для влади він лише зайва морока …

ОФІЦІЙНО

Відверта розмова про наболіле

6 грудня відбулось засідання Проводу Київської обласної організації Конгресу Українських Націоналістів. Провід підсумував результати виборів до Верховної Ради України та поставив перед організацією низку завдань на найближчу перспективу.

З інформацією про результати виборів по мажоритарних округах Київщини виступив голова обласної організації Олександр Сахацький, який поінформував, що висуванці від Конгресу по Броварах та Василькову, на жаль, не дали очікуваного результату.

"Попри все, ми закликаємо партійців продовжити та навіть активізувати роботу. Ми неодмінно повинні продовжити боротьбу за національну державу, запропонувавши нові форми та зміст боротьби", – сказав Олександр Сахацький.

Провід назвав формат участі партії у виборах далеко не оптимальним, проте єдино можливим за тих політичних обставин, які складались. Члени Проводу наголошували, що Конгрес має набрати такої ваги у політикумі, щоб самому створювати обставини, а не залежати від інших.

На засіданні був присутній голова Секретаріату Головного Проводу Конгресу Володимир Манько, який поставив перед обласною організацією головне завдання – продовжити прийняття у діючі партійні осередки мешканців області та створювати нові. "На наступному Проводі я хочу бачити людину, яка буде відповідати за роботу з молоддю Київщини", – зазначив у своєму виступі Володимир Манько.

Прес-служба КУНу

Наші корпункти

Вінниця	Березовський В'ячеслав	(067) 258-55-71
Донецьк	Олійник Марія	(062) 337-23-48
Житомир	Ярмолінський Олег	(067) 702-63-37
Запоріжжя	Тимчина Василь	(0612) 67-31-82
Івано-Франківськ	Салига Роман	(0342) 3-11-35
Кіровоград	Тріщенко Віктор	(0522) 36-95-25
Київська обл.	Сахацький Олександр	(04597) 4-92-93

Київ	Шепетюк Юрій	(044) 278-63-89, 279-68-34
Луцьк	Хомич Іван	8-095-92-66-154
Львів	Динилиха Ігор	(0322) 38-67-63
Миколаїв	Яценьо Софія	(0512) 49-67-90
Одеса	Ролінський Володимир	(095) 678-76-73
Полтава	Паламарчук Дмитро	(050) 171-63-49
Рівне	Бідюк Юрій	(050) 435-34-34
Севастополь	Проценко Володимир	(0692) 48-79-46
Сімферополь	Овчарук Василь	(0652) 29-77-43

Суми	Друзь Віктор	(096) 485-67-37
Тернопіль	Ткач Володимир	(098) 711-05-50
Ужгород	Сачко Олександр	(099) 053-48-69
Харків	Дяків Богдан	(057) 716-02-18
Херсон	Реуцький Іван	(097) 285-32-96
Хмельницький	Бенюк Ніна	(8096) 362-72-23
Черкаси	Савченко Максим	(067) 647-35-24
Чернівці	Лютик Віктор	(0372) 51-02-72
Чернігів	Рябченко Валерій	(04622) 4-38-81

ДУМКИ З ПРИВОДУ

"НЄ МИТЬЙОМ, ТАК КАТАНЬЄМ, НЄ ЯЗИКОМ, ТАК ФУТБОЛОМ"

Тарас МАРУСИК

Наче за помахом диригентської палички, з півночі почала литися патока, а точніше б сказати, банальний московський сироп – причому синхронно і з різних заіржавілих труб.

Наприкінці листопада під час парламентських слухань у Раді Федерації Росії "Про законодавчі аспекти вдосконалення роботи із співвітчизниками, які проживають за кордоном" директор Інституту країн СНД К.Затулін заявив, що Росія має надавати російське громадянство своїм співвітчизникам в Україні за спрощеною процедурою, не вимагаючи від них відмови від українського громадянства: "*Для мене важливо не те, щоб вони обов'язково переїхали до Росії. Для мене важливо, щоб вони були громадянами Росії, перебуваючи і живучи в Україні*". Аргумент у Затуліна "серйозний" – "*у багатьох відомих людей України, які є народними депутатами, є паспорти інших країн*". А перший заступник голови Комітету Держдуми Російської Федерації в справах СНД і зв'язків із співвітчизниками Д.Саблін на прес-конференції 11 грудня ц.р. назвав навіть цифри фактичних порушників Конституції України: "*Ми чудово розуміємо, що сотні тисяч, якщо не мільйони людей мають і російський, і український паспорт. Це правда*".

У той же час, коли російські політики робили замах на Конституцію України і "точили язики" на нашу мову, сиропна атака розпочалася і на футбольному фронті. Власник московського ЦСКА Є.Гінер і голова правління ВАТ "Газпром", фактичний власник санкт-петербурзького "Зеніту" О.Міллер запропонували провести об'єднаний чемпіонат СНД. До них скоординовано долучився глава адміністрації президента РФ С.Іванов. От тільки цікаво – як путінсько-міллерівський "Газпром" може об'єднати дві країни і два народи футболом, якщо не може зробити цього газом? Ба більше, протистояння (а не об'єднання) у футболі може бути сильнішим, ніж у газі, і мати явно виражені національно-етнічні вектори. Пригадую, 1986 року, коли я вперше потрапив на тоді ще Республіканський стадіон, де "схрестили" свої футбольні мечі гравці київського та московського "Динамо", стадіон несамовито ревів вишуканою російською мовою: "Бєй маскалєй!". Нагадаю, держава тоді називалася СРСР. Це було одним із найбільших вражень перших років мого життя в Києві…

Підспівувачами кремлівсько-"газпромівської" ініціативи на українській території стали власник донецького "Шахтаря" Р.Ахметов та один із власників київського "Динамо" І.Суркіс. Останній побачив у цій ідеї "величезний плюс для футболу цих держав". А далі проговорився – виявляється, йдеться не про чемпіонат СНД: "*У реалізації проекту об'єднання чемпіонатів України та Росії я бачу тільки позитивні моменти*". Р.Ахметов також не приховував і не приховує своєї підтримки об'єднанню чи то українського та російського чемпіонатів, як у 2010 році, чи то проведенню об'єднаного чемпіонату СНД з футболу, як цього року. Пояснення просте, як бізнес самого Ахметова – такий проект буде цікавий з комерційного погляду.

Може, в головах Ахметова–Суркіса й домінує комерційна складова. Але чи така ж "начинка" у великодержавних кумполах? Навряд. Той самий глава адміністрації президента РФ С.Іванов вже проводить паралелі з іншими видами спорту: "*Такий чемпіонат, де виступали б найкращі клуби з трьох-п'яти країн СНД, за визначенням повинен бути зі спортивного погляду сильнішим і видовищнішим, аніж будь-який національний чемпіонат окремо. Те саме вже сталося і в хокеї, і в баскетболі*". Ну, а "мочіла", тобто головний об'єднувач, – це нинішній (і колишній) президент Росії В.Путін, який ще в липні 2004 року на бізнес-форумі в Ялті запропонував проводити спільний російсько-український чемпіонат з футболу.

До речі, україномовний тренер харківського "Металіста" М.Маркевич вважає ідею об'єднання футбольних чемпіонатів "*якимось нонсенсом*". Можна провести цікаву паралель: з одного боку – "адекватні" бізнесмени і бізнесмено-чиновники Ахметов, Гінер, Іванов, Міллер, Суркіс, Путін, з другого – адекватний українець Маркевич. Такий собі "вододіл" – "мов-оділ", "прізвищеділ"…

Мета нової атаки, після низки брутальніших, але не зовсім вдалих для Кремля, – "розмивання" української незалежності новими формами і способами. Як кажуть у Росії, "нє митьйом, так катанієм". А грунт для цього благодатний – "українські" олігархи. Мабуть, має рацію О.Крамаренко, коли пише, що наші футбольні олігархи "*не просто байдужі до українців, вони щиро ненавидять їх і пильнують, аби наше національне відродження ніколи не відбулося*". От і новий тренер київського "Динамо" О.Блохін, найнятий братами Суркісами, нещодавно змусив легіонерів вчити російську мову, цнотливо назвавши її "язиком", пропустивши при цьому прикметник.

* * *

Усе пізнається в порівнянні. Банальна фраза, але правдива. Великий футбольний клуб "Барселона" зі столиці Каталонії, складової частини Іспанії, вже давно став символом боротьби за незалежність цієї автономії. А збірна Каталонії, незважаючи на невизнання УЄФА та ФІФА, організовує матчі каталонської збірної і домагається від чиновників згаданих футбольних структур дозволу грати в чемпіонатах Європи та світу.

Протистояння між мадридським "Реалом" та барселонською "Барселоною" вийшло давно за межі спорту. Коли в сезоні 1997–1998 років київське "Динамо" розгромило "Барселону" на виїзді 4:0 і вдома 3:0, на мадридських будівлях можна було прочитати: "Дякуємо тобі, "Динамо!".

У фільмі Седріка Клапіша "L'Auberge Espagnole", назву якого можна перекласти як "Іспанський гуртожиток", розповідається про життя студентів з різних країн Європи, які за програмою Євросоюзу зі студентських обмінів "Еразмус" приїхали до Барселони вивчати економіку й поглиблювати свої знання з кастильської (іспанської) мови. Ключовим для розуміння є діалог між викладачем-каталонцем й однією зі студенток:

"***Викладач** – Поговорімо про глобальну систему капіталізму.*

***Студентка** – Вибачте, пане. Чи не могли б ви проводити заняття кастильською мовою?*

***В.** – На жаль, більшість студентів – каталонці. Вони звикли до своєї мови.*

***С.** – 15 студентів не розмовляють по-каталонськи. А для Вас іспанська не проблема.*

***В.** – Я прекрасно Вас розумію, але й Вас прошу мене зрозуміти: ми в Каталонії і тут офіційна мова – каталонська. Хочете розмовляти по-іспанськи, їдьте в Мадрид або в Південну Америку*".

Для понад семимільйонного каталонського суспільства і своя збірна, і своя мова є фундаментальними ознаками ідентичності. Каталонці вже доросли до незалежності, і рано чи пізно вони її здобудуть. Це засвідчили, зокрема, нещодавні вибори до парламенту Каталонії, де прихильників її відокремлення, незважаючи на заборону Конституції Іспанії, понад 60 відсотків.

Паралелі з Барселоною щодо ідентичності Київ не витримує, а феєрична перемога "Динамо" над "Барселоною" 15 років тому дедалі більше нагадує міф.

РЕПЛІКА

Влада не дбає про життя простих людей

Внесення Президентом України кандидатури Миколи Азарова на посаду нового прем'єр-міністра свідчить про небажання влади змінювати свою соціально-економічну політику. Про це заявив голова Секретаріату Головного Проводу Конгресу Українських Націоналістів Володимир Манько.

"За два з половиною роки уряд Азарова відзначився жорсткими антисоціальними заходами щодо громадян України. Посилення тиску на малий бізнес, скасування пільг певним категоріям громадян, підвищення пенсійного віку, неадекватне зростання цін підвищення зарплат та пенсій – усе це заслуги горезвісного уряду "золотих унітазів" під керуванням Миколи Азарова", – зазначив Манько.

За його словами, зростання економіки України у 2012 році становило 3,5 %, отже, уряд протягом року мав можливість чинити так, щоб ріст економіки перетворювати у поліпшення життя пересічних людей.

"Натомість у бюджеті-2013 цей уряд знову продемонстрував нехтування інтересами простих українців. Так, наприклад, зменшено розміри одноразових виплат матерям-героїням, інвалідам та непрацюючим малозабезпеченим особам, а натомість збільшено фінансування керівництва та управління апарату Мін'юсту, житла для співробітників СБУ, діяльності РНБО, окружного адмінсуду Києва, Вищого адмінсуду України тощо", – зазначає політик.

"Головна причина антисоціальної політики влади полягає у тому, що вона обслуговує інтереси лише власників великого капіталу, а не всього українського суспільства. Я переконаний, що Микола Азаров, кандидатуру якого на посаду прем'єр-міністра знову вніс Президент, не змінить соціально-економічну політику в Україні на краще", – констатував голова Секретаріату Головного Проводу КУНу Володимир Манько.

Прес-служба КУНу

ІНІЦІАТИВНА ГРУПА "ПЕРШОГО ГРУДНЯ"

ДЕСЯТЬ ЗАСАД СВОБОДИ ТА УСПІХУ

2. Бути українцем

Потрібно плекати національну гідність. Не треба оцінювати себе крізь уявлення інших народів і бути надміру залежними від чужих похвал і образ. Бути українцем означає усвідомлювати свою причетність до України. Не лише мова робить з нас українців, але саме та колосальна енергія, яка походить від особистого зусилля дбати про українську мову. Водночас сучасне поняття української нації виходить за етнічні межі і є явищем політичним, яке стосується й охоплює кожного українського громадянина.

3. Бути активним громадянином

Це – виявляти ініціативу задля добра свого дому, сусідства, місцевої громади чи всієї української спільноти. Слід насамперед усвідомити, що державність і демократія – це не лише політичні, але й духовні цінності. Громадянське суспільство неможливе поза рамками держави.

4. Любити

Нам потрібна докорінна зміна ставлення одне до одного. Любити означає бажати ближньому добра. У понятті "любов" ми виокремлюємо національний, соціальний і культурний смисл.

5. Мислити

Для нашого суспільства "мислити" насамперед означає подолати недержавність, вузькість і провінційність колоніального та хуторянського світогляду. Саме в цій площині нам потрібна найважливіша революція. Мислити означає ламати стереотипи. Не варто боятися несподіваності нового. Варто боятися порожнечі й байдужості.

6. Бути господарем

Це подолати рудименти радянського мислення, коли, по суті, принижена та обкрадена людина очікує на соціальну подачку й не ставить перед собою завдання брати участь у житті громади. Господар починається з піклування про прості речі: порядок свого дому, під'їзду чи вулиці. Нам потрібне відновлення стандартів професіоналізму, які катастрофічно деградували майже в кожній сфері.

7. Бути лідером

Бути лідером означає прокладати шлях для інших. Як велика європейська держава, Україна повинна стати регіональним політичним, економічним і культурним лідером.

8. Бути відкритим суспільством

Це означає бути спільнотою, переконаною у великій цінності людського життя і демократичного устрою. Серед нас немає ані людей другого сорту, ані гвинтиків, ані "скалок" на шляху лісорубів.

9. Бути успішною державою

Успіх нашої держави має насамперед полягати у подоланні соціальної відчуженості між людьми. В Україні має бути реалізований базовий принцип: держава не заважає своїм громадянам, створює вільні умови для тих, хто працює, та захищає найбідніших.

10. Бути учасником демократичної спільноти народів

Європейська інтеграція означає для нас не зовнішній, а внутрішній політичний курс.

Укладачі Хартії наголосили: "Аби стати вільною, людині не треба проводирів. Ані найталановитіші лідери, ані інтелігенція, ані жодна соціальна група не здатні привести людину до щастя і свободи. Справжнім проводирем людини є лиш особисте осмислене зусилля. Це не зробить хтось інший. Це можете зробити лише Ви".

За повідомленнями інформагенств

Закінчення. Початок на 1-й стор.

ДО 95-Ї РІЧНИЦІ ПОЧАТКУ КОМУНІСТИЧНОГО ТЕРОРУ В КРИМУ

ВАРФОЛОМІЇВСЬКІ НОЧІ СЕВАСТОПОЛЯ

Мирослав МАМЧАК,
Севастополь

У ніч з 15 на 16 грудня 1917 року більшовики силою захопили владу у Севастополі і заволоділи Центрофлотом, цим тодішнім флотським "парламентом". Більшовицький переворот у Севастополі і відповідно зміна політичного напряму Центрофлотом стали відправною точкою проведення більшовицького геноциду, терору та масових убивств і військовослужбовців, і мирних мешканців Севастополя, що поширилися на все Кримське узбережжя. Вбивства і різанина увійшли в історію Севастополя як варфоломіївські ночі, однак ця кривава сторінка нашого історичного минулого й надалі приховується від широкої громадськості й осудження. І на двадцять другому році незалежності України у нас ситуація 1917–1918 років подається такою, начебто Чорноморський флот і севастопольці щиро зустріли проголошення радянської влади, усім серцем стриміли до більшовиків та у своїй абсолютній більшості не сприймали українізації Чорноморського флоту і факту проголошення незалежної Української Народної Республіки. До пам'ятників натхненників та організаторів масових убивств севастопольців та кримчан і далі за участю місцевої влади урочисто покладають квіти.

Проте архівні документи та спогади учасників тих подій свідчать, що ситуація була кардинально відмінною від тої, яку досі нам малюють замовні історики. Річ у тім, що прибулі з Росії більшовики для реалізації плану захоплення влади у Севастополі навіть усупереч скасуванню II Всеросійським з'їздом Рад (25–26 жовтня 1917 р.) смертної кари, вибрали основним засобом захоплення влади метод проведення "класово-стихійного" терору. У зв'язку з проголошенням УНР, наявності "сепаратистських" течій на Чорноморському флоті та в Криму в цілому, Ленін і Свердлов поставили завдання перетворити Севастополь "в Кронштадт юга". Для цього особисто Я. Свердлов до Севастополя направив надійних "бійців". Це були члени РСДРП (б) Юрій Гавен, Пожаров, лівий есер Веніамін Спіро і Ніна Островська. Остання – під виглядом журналістки.

Для Севастополя обрали повторення харківського варіанта захоплення влади. Насамперед на мітингу 12 грудня 1917 р. більшовицька фракція заявила, що виходить зі складу севастопольської Ради і її виконкому як "дрібнобуржуазних" і ухвалила резолюцію з вимогою про негайне переобрання Ради, а також ухвалу про відкликання представників флоту з Генеральної Морської Ради УНР. Одночасно більшовицькі лідери за кронштадтським досвідом санкціонували матроські самосуди і розстріли офіцерів у Севастополі. Ці грудневі дні увійшли у історію флоту і Севастополя як ***перша севастопольська різня, перші варфоломіївські ночі***.

Особливим у плані підготовки до захоплення влади і встановлення більшовицького терору у Севастополі є рішення Першого Загальночорноморського з'їзду, ухвалене на противагу командуванню флотом 6 листопада 1917 року під тиском більшовицької фракції, про відправку на Дон збройного матроського загону чисельністю 2500 осіб і ряду кораблів для боротьби з отаманом Калединим. Такий загін був сформований і під керівництвом більшовиків відправлений на Дон та під Білгород. Однак, зазнавши від офіцерських і козачих частин поразки під Ростовом і Білгородом та маючи значні втрати, матроські загони у грудні 1917 – січні 1918 року повернулися до Севастополя з прагненням помститися. Побиті в бойових сутичках матроські загони вже були більше анархістськими ніж військовими підрозділами. Оскільки офіцери флоту виступали проти походу на Дон, а кістяком козачих військ, що їх перемогли, були офіцери, прибулі "червоногвардійці" стали вважати всіх флотських офіцерів "пособниками контрреволюції", причиною загибелі своїх товаришів і загрозою існування "пролетарського братства і свободи".

Повернення розбитого матроського загону і похорон убитих більшовики використали як привід для захоплення влади. 10 грудня 1917 року до Севастополя доставили тіла загиблих під Білгородом 60 моряків, яких ховали того ж дня. "*Похороны матросов*, – згадував очевидець тих подій, підполковник 6-го Морського полку, георгіївський кавалер Микола Крішевський, – *были колоссальной демонстрацией: убитых уложили в открытые гробы, не обмытых, в крови, с зияющими ранами. Процессию сопровождали все матросы, весь гарнизон, все оркестры и громадная толпа простонародья, всего тысяч сорок. Вся эта масса обошла город, часто останавливаясь при произнесении самых кровожадных речей, направленных против офицеров и интеллигенции. Толпа ревела, требовала немедленного избиения офицеров, и только случайно оно не произошло*".

Похорон загиблих і майстерна більшовицька демагогія викликали масовий психоз у гарнізоні, уперше сформували безодню відчуження між офіцерами і матросами. Офіцерський корпус затаврували як "контрреволюційний", а наявність зброї в офіцерів – головну загрозу революції. Загрозу озброєної "контрреволюції" використали як підставу для розгляду судовими комітетами, які один за одним стали виносити грізні резолюції: "*Сметем всех явных и тайных контрреволюционеров, старающихся препятствовать на пути к завоеванию революции;… Ни одного револьвера, ни одной сабли у офицеров быть не должно. Все виды оружия должны быть у них отобраны. Вооруженная контрреволюция является опасностью для революции... За укрывательство оружия офицеры подвергаются немедленному аресту*".

Слідом за першим загоном, 12 грудня 1917 року до Севастополя з-під Білгорода повернувся збільшовизований 1-й Чорноморський революційний загін, який за підтримки севастопольських більшовиків відкрито відмовився підкорятися місцевій владі, вважаючи її контрреволюційною, і під загрозою застосування сили вимагав розпустити її протягом 24 годин. Більшовицька фракція заявила про свій вихід з Ради і поставила вимогу термінових її перевиборів. Окрилені підтримкою РНК РСФСР, насамперед – фінансовою, більшовики почали готуватися до захоплення влади у Севастополі – головній флотській столиці, яку, щоб не виникало сумнівів у їхніх намірах, накрили хвилею червоного терору.

Першою жертвою більшовицького терору у Севастополі став мічман Микола Скородинський з есмінця "Федонісі". 13 грудня 1917 року він критично висловився на адресу члена Севастопольської Ради Ніни Островської, присланої з Петрограда більшовицької функціонерки, яка активно закликала матросів до "різні офіцерів". "*Едва он сказал эти слова*, – пише Крішевський, – *как из стоявшей позади его группы матросов кто-то выстрелил в него в упор из револьвера, убив наповал*".

15 грудня 1917 року команда плавучих засобів Севастопольської фортеці поставила вимогу Севастопольській Раді створити "воєнно-революційний трибунал з необмеженими правами для боротьби зі спекулянтами, мародерами, контрреволюціонерами та іншими злочинцями революції". Увечері того ж дня більшовицький комісар Чорноморського флоту Василь Романець розпорядився арештувати офіцерів есмінця "Гаджібей".

Виконуючи більшовицькі вказівки, у ніч з 15 на 16 та з 16 на 17 грудня збільшовичені матроські загони під керівництвом більшовиків Мокроусова і Драчука та їхніх політичних союзників – есерів і анархістів "заарештували багатьох офіцерів і відвезли їх до тюрми. Коли ж тюремний начальник відмовився їх прийняти, то офіцерів відразу розстріляли біля Малахового кургану". Біля Малахового кургану було замордовано 32 офіцери. Серед закатованих – начальник штабу флоту контр-адмірал Митрофан Каськов, головний командир Севастопольського порту, начальник дивізії мінних кораблів віце-адмірал Павло Новицький, голова військово-морського суду генерал-лейтенант Юлій Кетріц.

Тієї ночі було затримано вдома, на кораблях і безпідставно розстріляно ще 12 офіцерів Мінної дивізії, у тому числі шість – з есмінця "Гаджібей" та чотири – з есмінця "Пронзітельний", запідозрених у "контрреволюційній" підтримці УНР, а всього по місту у перший день терору було замордовано 128 офіцерів флоту.

Під час грудневих звірств у Севастополі був закатований і молодший брат поетеси Анни Ахматової мічман Віктор Горенко, на звістку про смерть якого вона відгукнулася віршем, створивши перший і наразі єдиний нерукотворний пам'ятник більшовицьким жертвам у Севастополі:

Для того ль тебя носила
Я когда-то на руках,
Для того ль сияла сила
В голубых твоих глазах!
Вырос стройный и высокий,
Песни пел, мадеру пил,
К Анатолии далекой
Миноносец свой водил.
На Малаховом кургане
Офицера расстреляли –
Без недели двадцать лет
Он глядел на Божий свет.

У ніч з 16 на 17 грудня, згадував М. Крішевський, полювання на офіцерів велося по всьому місту, але особливо кровавим воно було на Чесменській (нині – вул. Совєтская) і Соборній (нині – вул. Суворова) вулицях та біля залізничного вокзалу – там проживало найбільше офіцерських родин. Почалися криваві провокації, які організовували більшовики вкупі зі злочинцями та анархістами. За свідченням очевидців, вони нагадували середньовікові звірства. Микола Крішевський, якому дивом удалося уникнути розправи, писав: "*вся небольшая вокзальная площадь была сплошь усеяна толпой матросов, которые особенно сгрудились правее входа. Там слышались беспрерывные выстрелы, дикая ругань потрясала воздух, мелькали кулаки, штыки, приклады... Кто-то кричал: "пощадите, братцы, голубчики"... кто-то хрипел, кого-то били, по сторонам валялись трупы – словом, картина, освещенная вокзальными фонарями, была ужасна. …На мгновенья я увидел бледные, помертвелые лица, еще момент – и в коридоре или на лестнице затрещали выстрелы...*".

Арешти, обшуки і самосуди тривали і в ніч на 17 грудня. Вештаючись уночі містом, банди матросів нападали на кожну квартиру, де помітили бодай якийсь рух у вікні, відкривали рушничний вогонь чи кидали гранати. Як повідомляла газета "Кримскій вѣстнік", саме так був поранений "*недавно возвратившийся с театра военных действий (германского фронта) молодой врач А.П. Гефтман, проживавший в доме своих родителей и во время стрельбы вышедший на балкон; ружейная пуля попала Гефтману в область шеи и повредила сонную артерию…*".

Більшовики намагалися терором і страхом підірвати авторитет чинної військової і цивільної влади у Севастополі, посіяти у свідомості людей жах і зневіру. За два наступні дні без суду було розстріляно і замордовано ще 34-х офіцерів. Багатьох офіцерів і відомих у Севастополі людей просто топили у Стрілецькій бухті і біля Графської пристані, прив'язуючи до ніг чи до голови корабельний баласт або каміння. Створені більшовиками "революційні трибунали" арештовували і розстрілювали насамперед авторитетних офіцерів. Так учинили з офіцерами на ескадреному міноносці "Керч" та лінійному кораблі "Іоанн Златоуст".

Самосуди і розстріли мали великий розголос серед мешканців міста та особового складу флоту. Місто ціпеніло від жаху. "Известия Севастопольского Ревкома" від 28 листопада (за ст. ст. – **авт.**) опублікували далеко не повний список із 1634 розстріляних, серед яких було 278 жінок, а 30 листопада продовжили список більшовицьких жертв – без рішення суду було розстріляно ще 1202 особи, з яких 88 – жінки. За далеко не повними даними, за перший тиждень більшовицької влади полягло більш як вісім тисяч севастопольців. Насамперед розстрілювали корінних севастопольців та українців, прихильників флоту УНР. Жертв було би більше, але втрутився Український військовий комітет, який зброєю звільняв з-під арешту безпідставно арештованих офіцерів. Архівні документи свідчать про звільнення ними з-під арешту п'ятьох офіцерів есмінця "Неспокойний", серед врятованих від розправи був і командир цього корабля капітан 2 рангу Яків Шрамченко, який в еміграції залишив спогади про ті "жуткие дни".

Гавен з Пожаровим терором у Севастополі не обмежилися. За спогадами М. Старикова, "*Утром 15 января 1918 г. большевики высадили десант и захватили власть в Евпатории. Дальше начались обыски и аресты. Врывавшиеся большевики отбирали не оружие, а все то, что попадало им под руки. Словно ангелы смерти, шныряли по Евпатории матросы "с вымазанными сажей лицами или в масках... Они арестовывали офицеров и всех заподозренных в контрреволюции. За три-четыре дня было арестовано свыше 800 человек. Обхождение с арестованными было наглое, грубое, над ними издевались. Офицеров было приказано кормить только остатками, собранными из мисок прочих арестантов*". Десантним загоном, який захопив Євпаторію, а слідом і Феодосію, командував матрос-більшовик Мокроусов.

Під час розгулу терору і кривавої різні вночі з 15 на 16 грудня 1917 року відбулося засідання більшовицької фракції Центрофлоту зі своїми політичними союзниками. На засіданні, користаючи з анархії і розгубленості у місті, більшовики вирішили створити Тимчасовий революційний комітет під головуванням більшовика матроса І. Сюсюкалова і взяти владу у свої руки. На вимогу цього комітету тієї ж ночі було проведено термінове засідання виконавчого комітету Севастопольської Ради, Центрофлоту і представників соціалістичних партій, на якому більшовики першими звинувачували Раду в бездіяльності і у безладі в місті. Севастопольській Раді під загрозою застосування зброї було виставлено ультиматум протягом 12 годин звільнити приміщення Ради, тож керівники Севастопольської Ради заради збереження життя вимушені були передати всю владу Тимчасовому революційному комітетові. Таким чином у Севастополі відбувся фактичний переворот і силове захоплення влади більшовиками.

Першими постановами Тимчасового революційного комітету було оголошення "беспощадной войны контрреволюционной Центральной Раде", прийнято рішення "спустити з "Волі" україн-

кий прапор і підняти червоний", розпустити діючу міську Раду та призначити делегатські збори флоту і гарнізону на 11 годину ранку наступного дня у театрі "Ренесанс". За такий короткий термін, з опівночі до ранку, організувати вибори делегатів від широкого флотського загалу практично було неможливо, на що й розраховували більшовики, тому відбулося засідання лише заздалегідь проінформованих більшовицьких представників, які обрали Військово-революційний комітет (ВРК) з 20 членів на чолі з головою Миколою Пожаровим. До президії ВРК увійшли більшовики Ю.П.Гавен, В.Я. Зєдін, М.А.Пожаров, К.Є.Драчук, Г.І.Марченко і матрос І.Л.Сюсюкалов. 17 грудня "революційні матроси і робітники" продовжили "рішучу боротьбу з контрреволюцією", внаслідок чого без суду було розстріляно ще 30 офіцерів. Колишній член Севастопольської Ради О. Каппа згадував: "*Коли на другий день після грудневих жахів я запитав голову* (М. Пожарова, – **авт.**): "*Чи це кінець?*" *Він сказав:* "*Поки так, але сполохи ще будуть*".

За прикладом середньовічних варфоломіївських звірств терор у Севастополі провадився переважно у темноті ночі. У ніч з 19 на 20 грудня у місті було вбито ще 7 осіб. Серед цих жертв були доктор Володимир Куличенко, викладач Мінної школи настоятель військової Свято-Митрофанівської церкви на Корабельній стороні протоієрей Афанасій (Михайло Чефранов), лейтенант Володимир Погорельський, був заколотий штиками в арештантському замку (нині площа Повсталих, де розміщується торговий комплекс) старший офіцер лінкора "Євстафій" капітан 2 рангу Василь Орлов.

Попри всю свою стихійність севастопольським терором уміло управляли більшовицькі лідери. Він відкривав їм шлях до влади та встановлення "пролетарської диктатури". Під впливом терору і загрозою нових розстрілів вибори нового складу Ради військових і робітничих депутатів відбулися 18 грудня, та новий її склад знову не задовольнив більшовиків. Виявилося, що за партійною належністю депутати розподілилися так: члени демократичних партій – 89, безпартійні – 50, більшовики і ті, що співчували, – 35, меншовики – 6, польські соціалісти – 6. Після проведених репресій більшовикам вдалося долучити до своєї фракції у виконкомі ще 11 депутатів та обрати головою Севастопольської Ради більшовика М. Пожарова. Практично під залпи розстрілів і кровопролиття більшовики зайняли всю виконавчу владу у Севастополі.

Наступного дня більшовики оголосили головою Військово-революційного комітету (ВРК) у складі 18 більшовиків і 2 есерів спеціально присланого з Петрограда члена бюро РСДРП (б) і колишнього голову Міуської Ради, керівника більшовицької організації Севастополя латишського стрільця Юрія Гавена (Яна Ернестовича Даумана). Комітет взяв на себе права губернської влади і для "революційно – доцільних" потреб запровадив революційний трибунал. Отримавши владу, Ю. Гавен рапортував до Петрограда, що "*Вся влада перейшла в руки організованого Військово-революційного комітету. Самосуди зупинено. ...Місто знаходиться під охороною революційно налаштованих матросів і солдат*".

Ось так швидко було наведено "революційний" порядок в місті та у Севастопольській фортеці, за два дні зникла матроська ненависть до "ненависних" офіцерів і адміралів! Та це ще не була остаточна перемога більшовиків у боротьбі за флот. Флот, по суті, лише розділився на два табори: прихильників УНР та більшовиків. Перші виконували розпорядження Українського військового комітету, другі – Військово-революційного комітету. Однак позиції Чорноморського Українського військового комітету значно применшувало, якщо не підривало, проголошення III Універсалом України без Криму. Лідери УНР нібито самі вручили своїм противникам можливість, яка, незважаючи на підтримку українців кримськими татарами, дозволяла ненависникам української ідеї проголошувати Крим російською територією, демонструвати, що влада в Україні не має прав втручатися до кримських справ, баламутити матросів фактом, що "буржуазна Центральна Рада" сама позбавила українських робітників і селян флоту як засобу їх захисту від світової буржуазії, сіяти сум'яття в голови людей та стверджувати, що флот УНР не потрібний зовсім, позаяк Україна його утримати не зможе.

Поки у більшовиків Севастополя не було у руках повної влади, вони вимушені були миритися з українським рухом у Севастополі та з наявністю українських прапорів на щоглах кораблів флоту. Ситуація змінилася з часу захоплення влади Військово-революційним комітетом. 23 грудня 1917 року на терміновому засіданні Центрофлоту і виконкому Севастопольської Ради ВРК з ініціативи члена президії ВРК К. Зєдіна Центрофлот проголосував резолюцію, якою вимагав спустити на лінкорі "Воля" український прапор. Команда лінкора відмовилася виконувати це рішення. Тоді Військово-революційний комітет спланував операцію із захоплення дредноута. З українцями вирішили не панькатися, примусити їх силою спустити українські прапори, і першим кораблем для прикладу іншим обрали флагман флоту – лінійний корабель "Воля". На прикладі "Волі" вже легше було розправитися з крейсером "Пам'ять Меркурія", "Завидним" та іншими есмінцями і суднами, що стояли під українськими прапорами. Спершу представники ВРК запропонували судовому комітету лінкора добровільно спустити жовто-блакитний прапор. Отримавши рішучу відмову екіпажу, "Волю" заблокували з берега і моря, позбавили корабель, який щойно повернувся з походу під Трапезунд, можливості поповнювати запаси. Ситуацію на кораблі значно ускладнювала відправка понад 300 членів екіпажу, палких прихильників УНР, на захист Центральної Ради у листопаді 1917 року. З собою вони забрали і "барвистий" корабельний жовто-блакитний прапор. Узамін вибулих екіпаж поповнили матросами з Флотського екіпажу та лінкора "Свободная Россия", які у своїй більшості були байдужими до національних стремлінь українців. Це значно облегшило більшовикам добитися від екіпажу своїх домагань спустити з корабля український прапор.

Під вечір 24 грудня 1917 року великий озброєний більшовицький загін матросів з Мінної дивізії, лінкора "Свободная Россия" і балтійців на баржах підійшов до лінкора з обох бортів, вдерся на корабель і силою захопив флагман флоту, який стояв без пального, води і провізії. Захопивши корабельний арсенал і порохові погреби, беззбройному екіпажу поставили ультиматум: замість жовто-блакитного прапора підняти червоний. Командир лінкора капітан 1 рангу О. Тіхменєв ультиматум більшовиків прийняв, однак судновий комітет, підтриманий членами української залоги корабля, знову відмовився служити під червоним прапором. Та під загрозою застосування зброї становище українців стало безвихідним, і 700 українських моряків вимушені були з'їхати на берег до флотського екіпажу. Так був більшовизований флагман флоту дредноут "Воля". Піднявши на "Волі" червоний прапор, більшовики поповнили екіпаж дредноута моряками з флотського екіпажу, лінкора "Марія" і перетворили дредноут на флагмана більшовицького терору, опору більшовицьких сил Севастопольського гарнізону. Після завершення цієї операції член Військово-революційного комітету Надія Островська виїхала до Петрограда з доповіддю "о продєланой работє" та за новими інструкціями.

Про захоплення більшовиками "Волі" і загрозу розправи над іншими кораблями під українськими прапорами – надто сили були нерівними – український комісар капітан 2 рангу Є. Акімов негайно сповістив Моргенраду, звідки отримав розпорядження Дмитра Антоновича негайно направити крейсер "Пам'ять Меркурія" з есмінцями "Завидний", "Зоркий" і "Звонкий" до Одеси, яка залишилась єдиним українським портом.

Успішно здійснивши перехід морем, в Одесі всі кораблі увійшли до складу формувального Району захисту північно-західної частини Чорного моря флоту УНР, одночасно силою своєї зброї вони мали подавати допомогу українським береговим військовим частинам у разі прориву під Одесу більшовицьких військ. З одеського порту у той час продовжувалася операція евакуації морем українських вояків з Кавказького фронту.

Черговим кроком у встановленні диктатури Військово-революційного комітету стало знищення будь-яких ознак свободи слова у Севастополі, для чого 60 матросів лінкора "Свободная Россия" 7 січня 1918 року конфіскували всі севастопольські друкарні. З того дня у Севастополі стали виходити лише більшовицькі газети. 12 січня 1918 року для надання своїм діям видимості громадської підтримки Військово-революційний комітет зібрав об'єднане засідання Севастопольської Ради, Центрофлоту, представників робітничих і селянських рад, суднових комітетів, соціалістичних партій і організацій та Головного комісара флоту. В ухваленій резолюції зазначалося, що "*Севастополь не зупиниться перед будь-якими засобами для того, щоб довести справу революції до переможного кінця*". Член Севастопольської Ради кубанський більшовик Семен Рябоконь відверто заявив: "*Усю буржуазію треба розстрілювати. Зараз ми перебуваємо при владі, тому вбиваємо. Яка це революція, коли не різати буржуазію?*".

22 січня 1918 року телеграфом із Петрограда до Севастополя надійшов керівний циркуляр К-2977, зміст якого вимагав: "*Принять строгие меры наблюдения за контрреволюционерами, всякие попытки сопротивляться советсткой власти беспощадно подавлять. Наркоминудел Петровский*".

Це була пряма вказівка для більшовицьких Військово-революційних штабів по організації репресій. Не гаючись, Севастопольський ревштаб разом з Комісією з охорони міста ("по делам крепости флота и города") виключно з більшовиків сформував каральні "летючі загони" з наданням їм необмеженої влади. Так, в архівних матеріалах зберігся "Ордер за № 2887" такого змісту: "Дан сей члену летучего отряда рабочих Севастопольського порта Литваку на право обыска и ареста, где он найдет нужным. Комиссия по делам крепости флота и города". Зараз встановити скільки у грудні – січні 1918 року у Севастополі впало "нужных" жертв більшовицького терору здається вже неможливим, але про їх масовість свідчать якимось дивом збережені окремі архівні документи.

Наприкінці січня хвилі насилля і терору у Севастополі було тимчасово припинено і це викликало критику Ю. Гавена з боку його однопартійців у Криму та звинувачення його у "м'якотілості". У відповідь на несправедливу, як він вважав, критику, Ю. Гавен заявив: "*Считаю нужным напомнить, что я применил массовый красный террор еще в то время, когда он еще партией официально не был признан. Так, напр., в январе 1918 года я, пользуясь властью пред. Севаст. Военно-Револ. Комитета, приказал расстрелять более шестисот офицеров-контрреволюционеров*".

21 лютого 1918 року більшовицький уряд прийняв написаний Леніним декрет "Социалистическое Отечество в опасности", який проголошував, що: "*Неприятельские агенты, спекулянты, громилы, хулиганы, контрреволюционные агитаторы, германские шпионы расстреливаются на месте преступления*". Декрет вимагав на місцях "*мобилизовать батальоны для рытья окопов под руководством военных специалистов. …В эти батальоны должны быть включены все работоспособные члены буржуазного класса, мужчины и женщины, под надзором красногвардейцев; сопротивляющихся – расстреливать*".

Після отримання декрету і критики в м'якотілості ВРК організував у Севастополі нову, набагато більшу і добре сплановану та підготовлену другу криваву хвилю терору проти військових та цивільних осіб, підозрюваних у виступах проти більшовицької влади, вершина якої припала на день народження Червоної Армії і Флоту – 23 лютого, нинішній День захисника Вітчизни. Зброю бандам головорізів міг видавати навіть Комітет пожежної охорони та Комітет бухгалтерії Севастопольського порту. До слова, в архівних справах збереглись посвідчення на право носіння зброї робітникові порту Ігнату Жукову і працівникові бухгалтерії порту Михайлу Крошицькому. 31 грудня 1917 року на потреби Військово-революційного комітету було видано 10 кулеметів, 50 кулеметних стрічок і 500 ручних гранат. 2 січня 1918 року із Заводського комітету Тульського збройового заводу матросові з крейсера "Очаков" було відпущено 575 гвинтівок і стільки же револьверів. Напередодні спланованих масових убивств у Севастополі в лютому 1918 року був виданий наказ Центрального комітету Чорноморського флоту (Центрофлоту) від 15 лютого 1918 року № 92 "Про посилення жорстокості до перебування в місті прибулих транспортом і перевірки членами комісії з охорони міста". Наказ підписали тимчасово виконуючим обов'язки Першого відповідального члена оперативної частини управління Центрофлоту контр-адмірал М. Саблін і від Центрфлоту більшовик Новіцкій.

20 лютого ввечері на лінкорі "Борець за свободу" організовані більшовиками збори суднових комітетів вирішили "змусити буржуазію схилити голову" і затвердили план дій "аж до повного винищення буржуазії". Збори обрали комісію з 25 чоловік на чолі з головою Центрофлоту більшовиками С. Романовським, С. Шмаковим і анархістом Басовим. Резолюцією від 20 лютого 1918 року розпочалася друга, наймасштабніша хвиля більшовицького терору у Севастополі, що вповні нагадала історичні варфоломіївські ночі. Однак репресії не оминули самого екіпажу "Борця за свободу" – і не лише офіцерів, а й членів його суднового комітету, який не підтримував дії більшовицьких головорізів. Першими "за підозрою провокації" були заарештовані і без суду розстріляні командир лінійного корабля "Борець за свободу" капітан 1 рангу Зарін, затим члени судового комітету унтер-офіцер Феодосій Мєшок і матрос Павло Сокирко, прапорщики Василь Алєщенко і Микола Сукачов. За письмовими свідченнями родичів страчених, більшовицькі летючі загони конвоювали арештованих до воріт Панорами, де й учинили над ними жорстоку розправу.

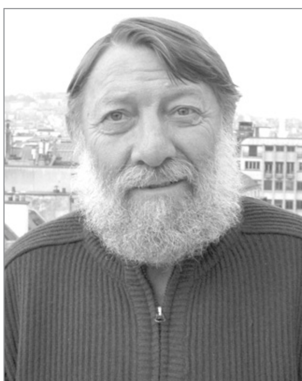
У ті трагічні зимові дні жахливими були севастопольські ночі – у місті і гарнізоні по-бандитськи, вночі, вирізали все цивілізоване, все українське, все, що поєднувало море, місто і флот. Збережені окремі сторінки Севастопольського державного архіву свідчать, що опівночі 20 лютого 1918 року на Кам'янській пристані зібралося понад 3 тисячі озброєних матросів на чолі із заступником голови Військово-революційного комітету Басовим. Щоб ніхто не зумів втекти місто було оточене матроським загоном. Близько другої години ночі натовп матросів розпочав масові обшуки, грабунки і вбивства. За свідченням уцілілого в'язня севастопольської тюрми К. Лідзаря, перша матроська більшовицька банда з'явилася у міській тюрмі з вимогою видати їм в'язнів за відповідним списком. Севастопольська Рада підтвердила їхню вимогу. У ту ніч були розстріляні муфтій Челебієв, адмірал Львов, капітан 1 рангу Карказ, лейтенант Цвігман, колишній городовий Синиця. Дорогою до місця вбивства у Карантинній балці жертв катували і, після розстрілу, грабували і знущалися над їхніми мертвими тілами. Другий матроський загін продовжив розстріли в'язнів о четвертій години ранку. За далеко не повними даними, протягом трьох ночей було вбито і замордовано понад 600 осіб. Тіла вбитих заборонили видавати для похорону їхнім рідним, привезли на Графську пристань, і, ховаючи свої злочини, вбитих загружали на баржі і топили в морі. Море ще тривалий час прибивало трупи до берега… За переказами багатьох ветеранів Севастополя, у ті лютневі ночі кулемет у Стрілецькій бухті вночі не замовкав…

Закінчення в наступному числі.

АКТУАЛЬНЕ ІНТЕРВ'Ю

Стефан КУРТУА: "КОМУНІСТИЧНА ПАРТІЯ – ЦЕ ЯК СЕКТА"

Відомому французькому історикові Стефанові Куртуа ("Чорна книга комунізму", "Більшовизм a la francaise") сповнилося 65 років. На сьогодні він опублікував (разом з перекладами) 78 праць. Лише "Чорну книгу комунізму" переклали на 26 мов. С.Куртуа очолює наукову лабораторію "Культури і суспільство в Європі" Національного центру наукових досліджень Франції (CNRS), є професором Католицького Інституту вищих студій в місті Ла-Рош-сюр-Йон (західне узбережжя Франції). Саме в цьому приватному навчальному закладі він читає єдиний серед університетів Франції великий спецкурс, присвячений комунізмові. Крім того, С.Куртуа редагує журнал "Комунізм", який задумав спільно з Анні Крігель у 1982 році, створив і редагує видавничу серію "Демократія чи тоталітаризм", в якій вже опубліковано кілька десятків праць. Це не значить, що в його науковому житті все безхмарно. Понад місяць тому він дізнався, що керівництво CNRS прийняло кулуарне рішення закрити лабораторію, яка нещодавно успішно пройшла дві перевірки, після 31 грудня 2013 року. "Як бачите, – не втрачає притаманного йому гумору історик, – соціалісти повернулися до влади у травні-червні ц.р., з ними прийшли політичні комісари, які в жовтні свою справу зробили".

Тижневик "Нація і держава" у ч.48 опублікував інтерв'ю С.Куртуа, яке під час перебування у Франції взяв у нього Тарас Марусик. Сьогодні ми пропонуємо нашим читачам друге інтерв'ю з С.Куртуа, вміщене в "Дзеркалі тижня" (№ 45).

– Пане Куртуа, після 1956 року багато хто із західних інтелектуалів подивився на комунізм іншими очима. Пригадую, Ален Безансон в автобіографічній книжці "Генерація" написав, що йому було соромно перебувати у Французькій компартії (ФКП) і тому він вирішив на знак каяття іншу частину свого життя присвятити дослідженню історії Росії та СРСР, щоб показати їхню справжню суть. Ви ж у вашій юності були активістом марксистсько-ленінської організації. Таке враження, що найкращі твори про комунізм виходять з-під пера людей, які пізнали його зсередини. Чи це правда?

– Думаю, що правда. Комуністичний світ був настільки особливим, що звичайні люди заледве могли зрозуміти, що там відбувається, бо, зрештою, комуністична партія – це як секта. Там є таємниці, ритуали, фанатизм, доктрина тощо. Тож якщо ви не перебуваєте всередині, особливо в такій демократичній країні, як Франція, неможливо добре зрозуміти, як ця машина функціонує насправді.

Організація, в яку я вступив молодим, не була типово комуністичною. Це була анархо-маоїстська структура, яка своєю ідеологією вважала маоїзм, але в її діяльності були водночас елементи анархізму. Коли ви потрапили в такого роду партію, навіть якщо вона не суто тоталітарна комуністична організація, факт перебування в ній упродовж трьох років дозволяє багато чого зрозуміти (за умови, що ви не дурень): систему таємниць, "знаменитий" демократичний централізм, фанатизм. Ви розумієте, як ця ідеологія веде до насильства і наскільки вона антидемократична. Є речі, які треба, як кажуть у Франції, "помацати пальцями" – коли закриті архіви і коли немає інформації зсередини. Ті, хто був там, найкраще зрозуміли суть комунізму. Наприклад, Ален Безансон або видатний професор історії Анні Крігель, з якою я співпрацював 20 років. У 1947–1948 рр. вона була відповідальною за роботу з інтелектуалами в потужній Паризькій організації компартії Франції.

Ну, а далі треба знайти можливість виплутатися звідти. А це не так легко. Історики комунізму у Франції – це переважно люди, які пройшли через студентські бунти 1968 року. Майже всі вони були "ліваками". В той час кількість революційних організацій – троцькістських, маоїстських, ортодоксальних комуністів – була величезна. Ми всі були просякнуті цією ментальністю, ідеологією, типовою для членів цих організацій поведінкою – агресивною і фанатичною. В 1973 році я зустрівся з А.Крігель, людиною старшого покоління, яка знала комунізм набагато краще, ніж ми. В 1940–1950-х рр. вона була справжньою комуністкою-сталіністкою, дуже жорсткою, із сонму таких відомих комуністів, як Моріс Торез і Луї Арагон. На час нашого знайомства А.Крігель уже давно покинула компартію, пройшовши шлях від високого статусу "апаратника", який вона мала у ФКП, до виходу з неї. Саме вона допомогла нам декомунізуватися. Це як із Чорнобилем – заражених радіацією треба було знезаражувати. З комунізмом так само: заражений мозок треба очистити. До речі, 1964 року А.Крігель захистила першу у Франції дисертацію з історії про французький комунізм. Покинувши компартію, вона все ще залишалася прихильницею лівого політичного спектра. Але в 1968 році вона не змогла стерпіти, як кажуть у Франції, bordel general, загального розгардіяшу, анархії, а особливо брутальної манери студентів плювати в викладачів.

– Перепрошую, плювали в прямому чи переносному сенсі?

– У прямому. Навіть били викладачів. Це як китайська культурна революція. Тож А.Крігель і пішла у протилежний бік.

– Чи можна стверджувати, що в період найбільшого розквіту ФКП у перші повоєнні десятиліття справжні французькі інтелектуали не мали великого вибору і "за визначенням" повинні були бути прихильниками цієї ідеології?

– Зовсім ні. Після 1945 року чимало інтелектуалів не були комуністами. А дехто був навіть антикомуністом. Один із найвідоміших – Альбер Камю, який критикував компартію з дуже сильних моральних позицій. Крім того, він добре знав історію революції в Росії. Це видно з його есе "Бунтівна людина". Щоб розібратися в цьому питанні, А.Камю контактував зі старими російськими революціонерами, які доживали віку в Парижі. Вони йому пояснили, що таке російська революція і комунізм. Зі свого боку, компартія воювала з А.Камю на повну силу. Звичайно, воювати з ним було нелегко, бо був справжнім пролетарем. До того ж лауреатом Нобелівської премії. Камю чудово зрозумів, що таке тоталітаризм. Візьмімо хоча б його роман "Чума". 1946 року він написав статтю "Я не буду ніколи на боці катів". Камю – це велика постать, один із моральних авторитетів Франції. На жаль, він досить рано загинув в автокатастрофі.

Був інший видатний інтелектуал – Реймон Арон, знаний дослідник тоталітаризму. Вони з Камю, хоч і знались, проте були різними: Камю на той час – усесвітньо відомий письменник, Арон – університетський викладач. Р.Арон пройшов складний еволюційний шлях. Оскільки він був євреєм, то довгі роки вважав, що не можна порівнювати нацизм і комунізм. Але в своїх мемуарах, опублікованих у 1990 рр., повернувся до цього питання і зізнався, що помилявся.

Все-таки комуністичний вплив на французьких інтелектуалів у 1940–1960 роках був потужним і посилився під час війн Франції в Індокитаї та Алжирі. До комуністичної ідеології додавалася антиколоніальна ідеологія. Що ми кричали під час наших демонстрацій на Єлисейських полях? "Хо-хо-Хо-шимін!", "Че-че-Че-гевара!".

Мій випадок непоказовий. Наша анархо-маоїстська група, яка називалася "Хай живе революція!", була першою лівою організацією, яка саморозпустилася навесні 1971 р. Група розвалилася, з одного боку, через суперечності між комунізмом і анархізмом, з другого – через внутрішні конфлікти. Влітку 1970 р. дівчата, члени нашої організації, створили "Рух за звільнення жінок" і заявили, що їм уже досить хлопців, які весь час командують. Керівники групи, хлопці, не розуміли, що діється. За кілька місяців інший конфлікт доруйнував організацію. Кілька членів групи чоловічої статі, до речі, дуже розумних, створили інший рух – "Гомосексуальний фронт революційної діяльності". Ви собі не уявляєте, який був скандал! Тоді в суспільстві не говорили про гомосексуалів. Це була заборонена тема. Крім того, це зачепило багатьох членів компартії та інших лівих партій, які вважали себе справжніми чоловіками, мачо.

Унаслідок цих конфліктів члени групи "розлетілися" в різні боки і не зустрічалися майже 30 років. Сліпий випадок 1998 року зібрав близько сотні колишніх анархо-маоїстів. Але та зустріч закінчилася погано, особливо для мене. Я саме опублікував "Чорну книгу комунізму". Зчинився ґвалт. Дехто обзивав мене фашистом. Я відповідав: "Це ви фашисти". І відтоді ми більше не бачилися.

– Ви часто використовуєте термін "більшовизм". Це для вас синонім ленінізму і сталінізму?

– Це фундаментальний термін. Слово "комунізм" не зовсім асоціюється зі словом "більшовизм". Наприклад, комунізм існував у XIX столітті, були комуністи-християни тощо. Більшовизм – це специфічний прояв комунізму XX століття, а точніше, комунізму, вигаданого Леніним.

– Більшовизм – це ленінізм, на вашу думку?

– Це трохи інше. Ленінізм – радше, ідеологія, теорія, а більшовизм – радше, спосіб організації, практика. Для цього Ленін створив революційну професійну партію. На II з'їзді РСДРП в 1903 році Ленін нав'язав свою концепцію партії, революції, політики. Для мене це слово-символ. Можна, звичайно, відрізняти советський комунізм від китайського, але джерело всього цього – більшовизм.

– В Україні досі чимало науковців намагаються протиставити ленінізм сталінізму – мовляв, у всьому винен Сталін, який спотворив ідеї Леніна.

– Насправді це найбезсоромніша маніпуляція пропаганди, до якої вдався Хрущов на XX з'їзді. Коли готувалася його таємна доповідь, усе політбюро ЦК КПРС чудово усвідомлювало, що треба позбутися диявольської постаті Сталіна, але зробити це таким чином, щоб не втратити комунізм. Операція "добрий Ленін – поганий Сталін" вдалася їм дуже добре. Але це ж неправда! Візьміть "Чорну книгу комунізму", всі розділи, які написав Ніколя Верт, і ви побачите: саме Ленін усе придумав – єдину партію, партію-державу, громадянську війну, революційний тоталітарний рух. Усе, що витворяв Сталін, починаючи з 1928 р., Ленін особисто випробовував з 1917-го по 1923 р. Це був своєрідний лабораторний експеримент. Не забуваймо також, що советський Кримінальний кодекс 1922 року ініціював і підписав Ленін. Знищення православної церкви, розпуск Конституційної асамблеї, спроба фальсифікації виборів – все це Ленін. Не змігши сфальсифікувати вибори, він вдався до військової сили. Згадаймо хоча б січень 1918 р. у Санкт-Петербурзі, коли велику 50–60-тисячну демонстрацію з червоними прапорами розстріляли з кулеметів.

– В одному зі своїх досліджень ви згадуєте, що після окупації Парижа німцями в 1940 р. французькі комуністи відвідали з таємним візитом представника Гітлера у Франції. Може, це запитання дещо провокаційне, але, як на вашу думку, чи були вони колаборантами?

– Спочатку треба повернутися трохи назад, в 1936-1939 рр. Лише 20 років минуло від завершення Першої світової війни. У всіх верствах французького суспільства було сильним патріотичне почуття. В той час усі публічні звернення, виступи, заяви комуністів були витримані в патріотичному дусі. Але це тривало до підписання пакту Молотова–Ріббентропа 23 серпня 1939 року. У ФКП почалася паніка. По-перше, все керівництво партії було у відпустках. По-друге, не було жодного керівника, який хоча б на мить міг припустити, що Ріббентроп буде прийнятий у Москві. Майже відразу, 1 вересня, вибухнула війна. Вони не знали, що робити, тому продовжували свою діяльність у тому ж патріотичному дусі. Але сьогодні ми можемо відтворити картину тих днів з архівів Французької компартії, які я вивчав у Москві в 1992–1994 рр., і зі щоденника керівника Комінтерну Георгія Димитрова. Завдяки йому ми дізналися про диявольський задум Сталіна. 7 вересня 1939 року Димитрова викликали в Кремль, і там Сталін розставив усі крапки над "і". Він сказав, що гра змінюється і що Димитров повинен передати накази всім західним компартіям, зокрема французькій, не брати участі у війні і воювати проти своїх урядів. План Сталіна був таким: підтримати німців, цим самим спровокувавши війну між Францією, Німеччиною та Великобританією. А далі, мовляв, імперіалісти знекровлять одне одного, і, як у 1917–1918 рр., коли вони будуть знесилені, "ми пронесемо соціалістичну революцію до Парижа".

На той час кількість членів ФКП досягла 250 тис. осіб. Усі вони в переважній більшості були молодими людьми. Частина з них була в армії, частина працювала на заводах, звідки їх мобілізовували на військові підприємства. З огляду на ці обставини ФКП розвалилася і за кілька тижнів зникла. Першого секретаря ФКП Моріса Тореза, який тоді перебував в армії, викрала диверсійна група Комінтерну і таємно вивезла спочатку до Бельгії, відтак до Москви.

ФКП було заборонено. Сотня керівних комуністів, які залишилися на території Франції, з жовтня 1939-го по травень 1940 р., до німецької окупації, підпільно провадила агітацію проти французького уряду, який перебував у стані війни з нацистською Німеччиною. Ця пропаганда в час війни була не чим іншим, як зрадою. Німці вступають у Париж 14 червня 1940 р. Наступного дня друга особа ФКП, людина НКВС Жак Дюкло разом із фактичним керівником ФКП, словацьким євреєм Еженом Фрідом, прибувають у Париж машиною з Бельгії, перетнувши німецьку лінію фронту. 18 червня 1940 р., коли де Голль виголошував на Бі-бі-сі з Лондона свою промову із закликом до опору загарбникам, керівники ФКП в Парижі відвідали офіс Propagandastaffel (ескадрон пропаганди) і розпочали політичні переговори на найвищому рівні з Отто Абетцом, особистим представником Гітлера в Парижі. Вони, зокрема, звертаються з проханням про дозвіл поновити друк газет ФКП, заборонених 1939 р. Якщо це не колаборантство, то що?

Після війни була спроба "відбілити" ФКП. Компартія провела цілу кампанію, пред ставляючи ФКП як партію

75 тис. розстріляних. Але матеріали з архівів Російської Федерації, в яких мені довелося працювати на початку 1990-х, зокрема звіти справжнього керівника Комінтерну Дмитра Мануїльського, розвінчали ці міфи. Показово, що ФКП жодним чином не відреагувала на мої викриття.

Тарас МАРУСИК

НА ВКРАЇНІ МИЛІЙ

БОРГ НАРОДЖЕННЯ

Любов СНІСАР,
Голова Фонду Володимира Затуливітра

*Країно-раю!... нам немає краю
ні небом, ні водою, ні рубцем землі...*
Володимир Затуливітер

Десять років тому, 12 грудня 2002 року, за кілька днів до загибелі по Різдву 2003 р. (точна дата не встановлена, а ховали його 19 січня) Володимир Затуливітер писав у вірші "Першоставень": "...своє прокляте історичне коліща жени-покручуй в інвалідовій колясці"...

"Духовною діагностикою прикінцевих років XX століття" назвав директор Інституту літератури Микола Жулинський "поезії трагічного самітника". Та діагностика поширюється й до сьогодні. Такою об'єктивною була вона і в змалюваннях поетом життя українців XIX ст.

У листі до Тетяни Соломахи, головного редактора видавництва "Основи Соломії Павличко", під час роботи над редагуванням книги Гіроані Куромія "Свобода і терор у Донбасі" восени 2002 р. в селі Бучак, де тоді проживав поет, він писав:

"...Знаєте, Таню, чому ця робота так мене пройняла? Бо це все – моє і моє. Надто ж там, де цей Америко-японець пише про масову втечу селян від колективізації. Аж на Донбас. Надто ж гостро, як нині кажуть, ця проблема постала в

Марія РЯБОКОНЬ, сусідка Затуливітрів

нашому селі. Величезному, на тисячу дворів. І – козацькому: аніякі царські-перецарські закріпачення, розкріпачення, столипінські реформи його якщо й зачепили якимось крильцем, то не жандармською шаблюкою. Аніякого кацапського "земства" чи чогось подібного, що так обстоює "месія" О.Солженіцин, ніколи в нас не було. Були: "громада" (загальна) і "рада", в якій мудрували обрані "громадою". Отже, всі були рівні і в землі, і в достатку – звісно, хто був ревніший у роботі, в того і великодній стіл був ширший. Пам'ятаю, прадід мій Микола розказував: коли заходилися створювати комнезами, виявилося, що в нас немає з кого той КНЗ створювати. Аніодного "незаможника". Тоді з Харкова (а ми були тоді ще й у "столичній" Харківській області), надіслали нам три з верхом каліки – двоє із сусідніх кріпацьких сіл, а верх – крамаренко О.О.М'язь, татусь якого на Коцарській у Харкові мав крамницю "самих изысканных тканей". З пролетарів, як бачите. Перший наїзд "комнезаму" кілками-кулаками відбили. А вже як з Харкова постала "столиця" – стало непереливки. Одноногі (в придуманих божевільним уже Васнєцовим для царської армії наголовниках, пізніше – іронія історії! – названих будьонівках) стріляки і той самий, але вже в комісарській "шкурі" крамаренко з Коцарської. На це вже не було ради. Вигрібали все: "Масква галадуєть!"

Дехто з наших піддався: жижки затремтіли. Стали "наводчиками". Зима тоді була завальна: замети – по самі стріхи. Отож ізгори прикотили до діда мого Кузьми. Прикотила безбожна візниця: одчиняй комору! Дід мій глянув – при "гуглястих" кумцьо його, сусіда рідний. Кинув ключі: довбай печеру, я через ці замети вже два тижні не доберусь.

Видовбали, вибрали – до останнього мішечка, повантажили на якісь не нашого копила розвальні. Жінота ридала (це баба моя Євпраксія): ой, діткам хоч на маторжаники оставте! Їх же у нас – семірка. Дарма. Рипнув сніг, завовтузилися..."

Наслідки цього розбою описано у повісті "Діжа" (думаю, дослідники скажуть, що вона багато в чому автобіографічна). Отак усі твори Володимира Затуливітра і ліричної поезії, і прози і основою, і потканнем – історичні. Навіть у роздумах про мистецтво, про Слово. "Слово вміщає в себе життя і людину в цьому житті, тому поетичне слово про Слово концентрує в собі напругу духовного життя людини й народу (надто коли "ми в рідному краї нацмени"), болі їхнього минулого й майбуття". Так написав дослідник творчості Поета Герой України, академік, видатний літературознавець Іван Дзюба у літературному портреті: "Володимир Затуливітер: "Волію плями – не правопис ліній".

*Не стане рідним – до сліпого болю! –
чорнозем, на якому виріс ти,
аж доки плодом, потом чи й собою
свій борг народження не відплатив –
прийти у світ людиною чи садом,
ріллею, житом, трактором, Дніпром.
Не дістається батьківщина в спадок.
Вона – довічний невідплатний борг.*

Першого дня цієї зими ми приїхали в рідне село Володимира Затуливітра Яблучне. Як рідних прийняла нас сім'я двоюрідного брата поета Коваленків – Миколи Павловича та Надії Володимирівни. Директор Яблучненської ЗОШ І-ІІ ст. Лідія Володимирівна Ковака запросила нас до школи. У вестибюлі зразу впадає в очі гарно оформлений стенд Володимира Затуливітра. Шкільний музей села також оновлено. У центрі великої зали фігурний стенд, присвячений землякові-поету, та вітрини із матеріалами про його творчість. Тут і уроки рідного краю канівських учителів, на яких вони знайомлять учнів з творчістю Володимира Затуливітра, бо вважають його своїм земляком, бо він навічно зостався на Козацькому шпилі Канівських гір.

У сільському Будинку культури нас привітав сільський голова Микола Якович Гавриленко і повна зала молодих яблучан. Вітали нас хлібом-сіллю на рушнику, щирими словами й квітами. Школярі в українських вишиванках так добре читали поезії земляка із таким глибинним розумінням – видно, що із дітьми сумлінно працювали досвідчені вчителі. А ще нам подарували обнадійливий дослідницький літературний проект учениці 10 класу Ірини Артеменко "Я – вже земля. А вам ще треба неба. Землі ще треба. І моїх очей..." Ми ж передали для школи і бібліотеки, крім книжок, автореферат аспірантки професора Національного університету Юрія Коваліва Юлії Мендель "Натурфілософська метафора лірики Володимира Затуливітра в контексті поезії 1970–90 рр." Будемо раді, якщо це допоможе літературним науковим дослідженням школярів.

Сьогодні представники Національної спілки письменників України та Літературного благодійного фонду Володимира Затуливітра приїхали з особливою місією – нагадати землякам, що надходить ювілейна дата: **70 років від дня народження Володимира Затуливітра**. І хоч це буде у 2014 році, готуватись слід уже тепер. Бо подумати потрібно не лише про ювілейний вечір. Ми не сумніваємось, що він відбудеться і в Яблучному, і у Великій Писарівці, і в Сумах, і в Києві.

Коло старої хати Затуливітрів, хутір Веселе (сидять) Любов СНІСАР і Михайло СИДОРЖЕВСЬКИЙ, (стоять) Петро ЗАСЕНКО і Микола КОВАЛЕНКО

Подарували школі свої книжки усі столичні гості – шановані відомі письменники: Петро Засенко, Михайло Сидоржевський, Микола Гриценко. Кожен знайшов якнайточніші слова, щоб розкрити грані високодуховної, інтелектуальної, філософської творчості Поета і його унікальну творчу особистість. А голова Київської письменницької організації Михайло Олексійович підкреслив: слобожани щасливі, тим, що на їх чорноземі, серед них, народився і виріс великий Поет. Слід увіковічити ім'я Володимира Затуливітра у назві вулиці, присвоїти його ім'я школі, створити музей Поета і не десь, а саме в школі, для дітей. Він прославив їх Слобожанський край на весь світ, і діти повинні вивчати його творчість, щоб навчитись любити Батьківщину так, як любив її Володимир Затуливітер, навчитись так само, як Поет, вірно і безкомпромісно, до кінця служити їй. Земляки самі повинні дбати про свій край і його видатних людей, а не хилити голови під старе ярмо іноземних гнобителів, авторів голодоморів і зачисток, усталених нині у назвах вулиць і т.д. (хоч воно вже звично притерпілося і так не хочеться зайвого клопоту...). О, людська байдужість!.. Думати потрібно про дітей та онуків і діяти, щоб для них врешті створити справжню історію рідного краю. А творимо ми її самі. Щодня. І діти наші мають усвідомлювати, що вони – українці, і пишатись цим, і пишатись своєю історією і своїми героями, повинні пам'ятати, що "Цього народ інакший не повторить і не навозить нам із Криму сіль".

Криниця, яку викопав батько поета, козацького роду Іван Кузьмович Затуливітер

Поспішаємо в Суми. Там на нас уже чекають друзі, співробітники редакції газети "Сумщина", творчі побратими Поета та обласні ЗМІ у затишній залі нукової бібліотеки. Слухаю і таке тепло розливається в душі: як його тут люблять! Жаль, не можна переказати в короткій статті оті ностальгійні багаті спогади, хіба назвати промовців.

Поет Олександр Вертіль, голова Сумської обласної організації НСПУ, заступник головного редактора газети "Сумщина", який завжди висвітлює у пресі усі Затуливітрівські читання, виставки, вечори, прочитав свій вірш "Млин", присвячений старшому товаришеві і колишньому співробітникові.

Письменник Юрій Царик, який найперший написав і опублікував спогади про друга, тепер подарував нам нову книжку поезій "Моя рятівна соломинка" (Суми. ВВП "Мрія-1" ТОВ. 2012) із віршем "Перечитуючи Володимира Затуливітра, зокрема його книжку "Початкова школа" та фотографією двох друзів у Буймирівці 1979 р.

Довголітній друг і перекладач поет Василь Чубур, який опублікував у Москві дві книжки поезій Володимира Затуливітра російською мовою: "Речь" (М. "Молодая гвардия". 1989) і "Чернозем" (М. "Советский писатель". 1990).

Бджоляр-поет Микола Іванович Гриценко, колишній головний редактор газети "Сумщина" (тоді "Ленінська правда"), із яким 13 років пропрацював Володимир Іванович, у своїй книжці "Філософія бджоли" (Суми. ВВП "Мрія-1" ТОВ. 2008) опублікував вірш "Читаючи Затуливітра", а поряд вірш Володимира Затуливітра "Снігурка" з таким поясненням: "Цей вірш відомий український поет, який був сусідом і другом нашої сім'ї, написаний для нашої шестирічної доньки Вілени у 1978 році". (А малу Віленку Володя з рук не спускав, бо вона його дуже любила).

Художник Олег Солдатенко, автор відомого екслібриса Поета, розповів про довгі задушевні бесіди у товариському колі.

Перекладач Возген Балаян розповів про Затуливітрові переклади поетів Карабаху: Самвела Григоряна, Ваге Овакимяна, Володимира Абрамяна, Вардана Акопяна, Рачії Бегларяна, Григора Григоряна, Асатура Петросяна, який загинув у боях за визволення Сумщини, та поїздку його в Карабах.

Викладачі Сумського педагогічного університету ім. А.С. Макаренка, де навчався Поет: доцент Мирослава Домчук, донька Пилипа Трохимовича Гаврилова, учителя Володимира Затуливітра, якому він залишився вдячний на все життя і листування з яким, сподіваюсь, буде опубліковано. Доктор філологічних наук, поет, літературознавець Анатолій Гризун подарував монографію – дослідження української сугестивної лірики XX ст. "Поезія багатозначних підтекстів" (С. Університетська книга. 2011), у якій аналізує і поезію різних років Володимира Затуливітра.

Світлини Миколи Гриценка, заступника голови Сумського земляцтва.

Закінчення на 8-й стор.

ПОЗИЦІЯ

Кримські конгресівці виступили проти погромів кримсько-татарських поселень

Василь ОВЧАРУК

У Криму місцева влада системно порушує права українців та кримських татар. У цьому переконаний голова Кримської організації Конгресу Українських Націоналістів Василь Овчарук, який разом із активістами Конгресу взяв участь у мітингу, який ініціював Меджліс кримськотатарського народу, у Сімферополі 10 грудня, у Міжнародний день прав людини.

"Російські "казакі" та активісти шовіністичної організації "Русское єдінство" у ніч з 30 листопада на 1 грудня зруйнували у селищі Молодіжному до ста будиночків кримських татар. Такі дії виправдовують тим, що вони нібито виконували рішення суду щодо ліквідації незаконної забудови. Але ніхто не давав права "московським козачкам" порушувати закони і посягати на чужу власність", – підкреслює Василь Овчарук.

На його думку, погроми російськими шовіністами поселень кримських татар штучно загострюють міжнаціональні відносини, аби відвернути увагу кримчан від соціально-економічних проблем.

Прес-служба Кримської організації КУНу

НАША МОВА КАЛИНОВА...

ЯК МИ ГОВОРИМО І ПИШЕМО

НЕПРАВИЛЬНО	ПРАВИЛЬНО
Законодавством України розробити…	На основі законодавства України розробити…
В силу різних обставин…	Через різні обставини…
Це не в її смаку…	Це не в її стилі (манері)…
Всестороннє вивчення…	Всебічне вивчення…
Зал дуже величезний…	Зал дуже великий…
Ключовий проект…	Головний (важливий) проект…
Панірувочні сухарі…	Панірувальні сухарі…
Ну і день видався!..	Ну й день випав!..
Займався дослідженням…	Досліджував…
Часто падати в обморок…	Часто непритомніти…
Незамінимі фахівці…	Незамінні фахівці…
Ошарашений…	Ошелешений…
У підходящий час…	У слушний час…
Наголосивши важливість проблеми…	Наголосивши на важливості проблеми…
Підводячи підсумки…	Підсумовуючи (підбиваючи підсумки)…
Тривав протягом кількох тижнів…	Тривав кілька тижнів…
Не завжди тої якості, яка вимагається…	Не завжди такої якості, як вимагається…
Минулоріч…	Торік…
На цих днях…	Цими днями…
По крайній мірі...	Принаймні, щонайменше…

Підготувала Марія ВОЛОЩАК

Практичні посібники Марії Волощак **"Неправильно – правильно. Довідник з українського слововживання", "Збірник мовностилістичних порад лінгвістів, літературознавців, публіцистів", "Складні випадки правопису та відмінювання прізвищ і географічних назв"** можна замовити тел. 044-353-19-77, моб. 050-385-91-86, e-mail: voloschak@yandex.ru

НА ВКРАЇНІ МИЛІЙ

БОРГ НАРОДЖЕННЯ

Закінчення. Початок на 7-й стор.

Кандидат філологічних наук, доцент, заслужений працівник освіти Сергій П'ятаченко, який зараз керує літературною студією "Орфей", де колись виграновалося і Володине перо під керівництвом Миколи Пилиповича Мінакова, подарував нам альманах "Орфей – 2011" та збірку віршів учасників поетичного фестивалю 2011 р. "Ми – Суми" (С. "МакДен". 2011).

Виступ поета, заступника голови Сумського земляцтва у м. Києві Миколи Гриценка був зустрінутий по-рідному, адже він не просто колишній сумчанин і його знають всі присутні, Микола Семенович великий патріот рідного краю. Він ініціатор і учасник багатьох культурних з'їзів на Сумщині. Два дні подорожуючи з ним, ми не стомлювалися слухати його цікаві розповіді про спорудження храмів, пам'ятників, про Михайлівську цілину і фестивалі, про слобожанських письменників і діячів культури. Дякуємо нашому професійному гідові й лоцманові по Сумщині.

На жаль, мало прозвучало саме поезії Володимира Затуливітра, але артистка щойно оновленого обласного Сумського муздрамтеатру Алла Ластовецька читала її так натхненно і щиро...

Ми вдячні директорові бібліотеки Тетяні Фроловій, Сумському відділу Союзу українок, які зустріли нас молитвою за Україну, Петрові Засенку за добрі слова про Поета й уміле керівництво літературним святом, Михайлові Сидоржевському, який очолював нашу невелику делегацію й оприлюднював найгостріші проблеми культурного життя краю. А ще усі присутні дякували йому, як головному редакторові, за "Українську літературну газету", свіжий номер якої зник умить.

Поверталися додому не лише задоволені виконаною місією, а й збагачені новими культурними досягненнями Сумщини, наповнені теплом сердець Володиних земляків: як "... добре – здогадалася планета,... нас у єдиним колоску звела". А перед очима стояло родинне гніздо Затуливітрів у хуторі Веселе, без вікон, без дверей у старім садку. Знаємо, що його ніхто не відбудує. Іще рік-два і западеться все. Хоч би зафільмувати дорогі руїни і оцю землю, яка "сильніш урану душу опромінить".

Любов СНІСАР,
Голова Фонду Володимира Затуливітра

Вірші пам'яті Володимира Затуливітра

Анатолій НЕПОКУПНИЙ

ВОРСКЛА
Володимиру Затуливітру на 50-ліття.

Ми ще в Русі з-під стріхи й даху
Несли до Ворскли свій талан:
"Зане по Ворсклђ бо сђдяху",
Ми з роду-племені ворсклян.

Ми – не ріка, ми – тільки води,
І все нам зараз до снаги...
Та вдруге – всупереч природі –
Не поплисти між береги.

По хвилі хвиля йде у шерег,
Й сама несе судьбу свою...
Та хто подовжить рідний берег
Чи уповільнить течію?

То літо в кольорах і звуках,
То в них же стримана зима...
Літа, як Ворскла, в'ються в луках,
Та в них і в звивах путь пряма.

І на межі, де відшуміти
Літам, як хвилям, на добро,
Щоб на бігу в останній миті
Упасти Ворсклою в Дніпро!

Київ. 1 березня 1994 р.

Леонід ДАЦЕНКО

ПАМ'ЯТІ ВОЛОДИМИРА ЗАТУЛИВІТРА

Затули вітер – холодно мені...
Та як закрить, коли над світом –
вітер...
По колючій стерні, як ніж, босоніж
промерзлу землю кров'ю
відігріти...
Одігріти душу при свічі
келихом вина, терпким, як слово...
Над Дніпром горить вікно вночі,
а над ними зірка світанкова...
Протяги поміж землею й небом...
сяйвом місячним тут голоси
течуть...
Небеса спускаються до тебе,
Затуливітер... Затули вітер...
Запали свічу...

Черкаси. 2011 р.

Іван ГАЙВОРОН

КАЛИНА
(Садиба В.Затуливітра в Бучаку)

Промайнула середина літа,
День втрачає силу молоду.
Розрослись і обважніли віти
У Затуливітровім саду.
Його глушить літ тяжких
омела,
Що у сад проникла крадькома,
Ніби влада – занімілі села,
Щоб забрати землі задарма.
Тяжко, брате, говорить про втрати.
(чом їх так багато на віку).
Обійстя, та вже немає хати,
Хати рятівної в Бучаку.
Я в'язку печаль свою підважу
Хвилями Дніпра і шумом нив.
Тільки день вповні скорботну
чашу
З трунком хмар до вуст моїх
схилив.
Зарум'янивсь кущ густий калини
І з гори збігає день за днем.
Тут найближче до першопричини
Задля чого в світі ми живем!
Як пече спекотна літня днина.
Де ж господар, з ким він став
на прю?
Чую набирається калина
З вуст його незборного вогню!

Бучак. 2012 р.

Видавець Конгрес Українських Націоналістів
Засновник та шеф-редактор Степан Брацюнь
Редакційна колегія Іван Белебеха, Іван Головацький, Ярослав Радевич-Винницький.

Адреса редакції: 01001, вул. Хрещатик, 21, пом. 111, м.Київ; тел./факс (044) 279-78-08 e-mail: nacija@ukr.net
Адреса видавця: 01004, вул. Антоновича, 36, м. Київ, тел./факс 235-37-61

Реєстраційне свідоцтво: Серія КВ № 7970, видане Державним комітетом інформаційної політики, телебачення та радіомовлення України 08.10.2003 р.
Передплатний індекс: 09715
Банківські реквізити: СПД Брацюнь Степан, р/р №26008013932801 у філії "Центральне регіональне управління ВАТ "Банк "Фінанси і кредит", ТОВ м. Київ, МФО 300937, ЄДРПОУ 2305606776

Газету набрано і зверстано у комп'ютерно-видавничому центрі Конгресу Українських Націоналістів.
Газету видрукувано у ТОВ "Поліграфічна компанія "Інтерекспресдрук"
Замовлення №
Наклад 14 000 прим.
Ціна договірна

0 1 2 3 4 5 6 7 8 9